

Voz pohrebný, empírový, šľachtický

Medzi najzaujímavejšie zbierky Vlastivedného múzea v Považskej Bystrici, reprezentujúce oblasť osobnej prepravy, patria nepochybne koče. Kočová doprava v súvislosti s Považskobystrickým regiónom bola z historického hľadiska dobre známa. Hlavne sa využívala aj v súvislosti s doručovaním poštových zásielok rôzneho typu. Okrem poštového koča, historických saní, (vrátane saní korbového typu), medzi zbierky historických dopravných prostriedkov (HDP) patria aj dva pohrebné vozy (koče). V minulosti sa tento typ vozov využíval na prevoz zosnulých na ich posledné miesto odpočinku. Dokonca v slovenských archívoch nachádzame rôzne písomnosti, ktorých obsah je zameraný na potrebu zakúpenia pohrebného voza v obci, či meste, aj s patričným odôvodnením. V 19. storočí boli pohrebné vozy s extravagantnými doplnkami ťahané viacerými párami koní. Po roku 1920 boli niekedy použité v doprave aj ako sprievod ostatných vozidiel. V súčasnosti sa tento typ prepravy využíva len vo výnimočných prípadoch v súvislosti s určitou noblesou rodiny zosnulého.

Vlastivedné múzeum v Považskej Bystrici v roku 2003 získalo do svojich zbierok šľachtický empírový pohrebný voz (Ev.č. 675/H) z polovice 19. storočia. Dvojnápravový skriňový voz má veľkoplošné, zabrúsené fazetové sklá. Drevený rám skrine je zdobený vyrezávanými, rastlinnými motívami. Strecha je po obvode lemovaná drevenou rezanou bordúrou. Na oboch stranách je drevený, rezaný erbový znak s iniciálami „WK“ (Karol Winter). Na predných stĺpkoch rámu, po bokoch sedadla pre kočiša, sú uchytené dva držiaky na lampáše. Uprostred strechy je osadený drevený, latinský kríž. Šasi pohrebného voza predstavujú dve samostatné nápravy, prednú pohyblivú s točňou a zapriahacím zariadením a zadnú, ktorá je pevná.

Značenie Karol Winter nachádzame aj na už spomenutej zbierke, poštovom koči, reprezentujúcom prepravu úradnej korešpondencie - pošty. Tým sa potvrdzuje pravdepodobnosť spoločného majiteľa oboch dopravných prostriedkov, ktoré mohli byť vyrobené v tej istej dielni.

Spracovala: Mgr. A. Šujanská, kurátorka zbierky